

Erősen benne a nyárban

A nagy úriházban sötét volt, tudtam, hogy sárgák a falak, és óriási képek vannak mindenhol, kint kert, bukszusok, törpefenyők, talán még holdvilág is, nem messze a folyó, lomposan, de bent már-már korom, alig fény néhol, erős zene és poharak, állott hangulat, fogott a macedón bor, vörös teste égetett, testet és lelket egyaránt, imitt-amott valami mozgás támadt, súlyos, nehéz árnyak tolódtak egymásra, talán szó is volt, de elakadt, fölakadt valahol, valamin; úgy fölösleges volt minden, hiábavaló. Majd zseblámpával valaki végigpásztázott, a legotthonosabb felkelt, szóváltást hallottunk, és röhögést, én nacionalista vagyok, böfögtek fel a hangok onnan, és utána semmi vagy majdnem az.

Reggel láttam, hogy erősen hullik a macska szőre. Még a hajamba is belekerült. Utáltam ezt. Gyerekkoromban a rokon nénihez járt egy copfos kislány. A lakásban sok macska. A néni kedves volt, a macskák hízelgők, a lány, mint igazi gyerek, hancúrozott velük. Előbb csak rosszul nyelt, szárazon, később már be is dagadt a torka, a végén már alig beszélt, műtöttek, foglalkoztak vele, a szőr, mondták a szülők, a macska szőre, egész fészek lett ott belül, a néni átlátszó szemeivel szomorúan nézett, a macskák persze nem értettek semmit, igen, nagyon utáltam a macskaszőrt, míg bírtam, nem nyeltem, nehogy! de utána már nem tudtam ellenállni, na mindegy, essek túl rajta, akár a dörzspapír, igen, jól indult ez a nap is, gondoltam.

És a fejem is fájt.

Sápadtan sütött a nap. A kert kiégettnek látszott, a folyó felől pára jött. Olyan fojtogató volt már minden. Megyünk Újvidékről, elmegyünk.

A kocsiban nem beszélünk. Már erősen benne voltunk a nyárban.

Délután léptük át a határt. A szabadkai barátommal. Az újvidéki maradt. Addigra úgy-ahogy helyre jöttem. Nem is, tudtam, hogy pontosan merre tartunk. Sárga volt, még alkonyatkor is minden. Barátom pipacsot szedett, meg egy pár búzakalászt. A pipacs gyorsan hervad. Konyult is már, fonnyadozott alig pár percre rá. Nem kérdezett az estéről, az üvegek tartalmáról, arról, hogy milyen ott, a lányról, aki mindig összehúzza magát, szorosan ül, áll, a szája is csukva, úgy kell felnyitni, kifeszíteni, de rügni is tud, lakatokról álmodik, beszéltünk erről egyszer vele, meg a barátommal is, és a kulcsok örökre elvesznek, kiesnek ebből a világból, a szája sebes, de nem kérdezett a barátom semmit, pedig tudtam, érdekli ez az egész nagyon. Sok macskaszőr volt, mondtam, és a torkomhoz kaptam akaratlanul. De azért volt nyitó, lehetett, hisz évekkal később, mikor már nem voltunk olyan jó barátok, tehát jó pár év múlva, mondom neki, a már volt barátomnak, beteg, fertőzést kapott. Csak nyelt egyet, mint ahogy most is, vagy inkább akkor a kocsiban, a macskaszőr után. Dúdolni kezdett, még sohase utaztunk így, hogy saját kocsink legyen, pontosabban, hogy neki legyen, nem kellett stoppolni, ácsorogni, rossz szagú emberekkel kényszeredetten dumálni, most mi voltunk az úr. Ott álltunk meg és akkor, amikor akartunk, ha bort vettünk, nem kérdezett senki.

Futott a táj mindkét oldalról, ide is mehettünk, meg oda is. Fene nagy szabadság, tér. Szegeden jó lesz? kérdezte a barátom, hosszú, sűrű szakálla volt, duzzadt, piros szája, olyan régóta ismerem már, egy havernál az egyetemről.

A meleg kétszobás lakásban hirtelen nem tudtam melyik ablakon kinézni. Abban a pillanatban, hogy bent voltam, kifelé kellett néznem. Már-már betegség, konstatáltam. Valahol kint voltunk, a település peremén. Panelházak meg effélék. Beszorított presszók, virágüzletek. A haver, mint a többi, csak göndör a haja. A feleség szőke, arca csupasz. Úgy, hogy nincs rajta semmi. Semmi látnivaló. Tetszelegne mégis, húzná aszott szemöldökét. Az apósék lakása, csillogó könyvek, nipppek elszórva. Rossz képek a falon. Meddig? kérdezném, de a barátom a sarokban vigyorog. A nő most lett orvos, úgy beszélnek erről, mintha valami varázslatos szertartáson esett volna át. Idegesen mozgatja a fejét. Remeg az ajka. Nő akar lenni nagyon. Ünnepelni kell, mondják. Később rossz helyeken. A férfi dugeszben iszik. Most kimegyünk, állnak fel egy kockás abroszú kávéházban. Földeken, szőlőkön át vezet az út. Borász barát

lakik abban a kis házban. Ölelkezés. Széparcú, csinos lány mellette, hallgatagon. Én megyek, mondja hamar. A borértő lány mellette, hallgatagon. Én megyek, mondja hamar. A borértő kíséri, jövök rögtön, int felénk. Az újdonsült orvosnő diadalmasan körülnéz. Ekkor lett volna kedvem először belérúgni.

Állok az ablaknál és érzem a homok szagát. Azt mondják, a Tiszának is van. A folyókat nem ismerem. Tő mellett nőttem fel. Mólók édes, szálkás illatában. Meg a sás vibrálásában.

Különféle borok az asztalon. Bársonya van a bornak, így a borász. A nőnek is van, teszem hozzá, csak szégyelled. A szőke felvihog. Ugyan kire gondol az ágyban közülünk?

Hagymás tojást készítettem gyerekek! kiált be reggel nagy garra. Jó volt? Kérdezném tőle, apu szobájában, a polcok alatt?

Délben fürdés. Nem tudok elmenni, mondom a barátomnak, de a felesége már a fürdőruhát is megvette, próbálkozik. Akár gyalog, felelem. Ezt már nem bírnám ki. Tényleg rúgnék. Valóban. Sokszor.

A Balatonon eddig csak télen voltam. Azzal, aki ott volt velem abban a sárga házban. Csak úgy utazgattunk az egyik helyről a másikra. Meg ő már járt is erre. Meg akarta mutatni. Pestről mentünk. Hideg, jég, ólomszín. Nem kellett volna ott lennem, mellette, mégis ott kuporogtam az ülésen. És rágott, marcangolt a méreg. Már-már megmondtam neki. Hogy véletlen ez az egész, rossz döntés eredménye. Akkor, abban az újvidéki házban, ő hozta a bort. Valami pincében talált rá, ahol vidáman mérték. Így mondta. Nem akart semmit a z z a l a lánnyal, pedig az talán megnyílt volna, egy párányit, engem nézett a barátom, enyhe utálattal, azt is látta, hogy bevertem a fejem a szekrénybe, meg hogy nem volt rajtam semmi, csak a sok macskaszőr, és az egyik nagy képről csúnyákat mondtam, ezt jóval később mesélte. Valahogy nem szeretett engem igazán. Sétáltunk egy kicsit a sétányon. Jeges szél fújt az arcunkba. Feházak, vállalati üdülők mellett mentünk el. Alig egy-két ember, bundában, nagykabátban. Nyáron nyüzsgés, mondta, napozás, hosszú, barna combok, tenyérnyi bugyik, remegő mellek. Tudtam, hogy bukik az itteniekre. Egyszer, valamilyen módon, levelezni kezdett velük. Csak úgy dőlték hozzá a levelek. Mindegyikük férjhez akart menni, vagy „Jugóba” jönni, finom dolgokért, nem az orkáncabát éra volt ez, de mégis, egy párral össze is jött. Volt egy elvált nő is. Mindent megcsinált, csak nem engedte, hogy besimuljon.

Máskülönben mindent az égvilágon. Azért is voltunk akkor itt, télen, megmutatom neked őket, mondta, már akkor tudtam, hogy hiba, mégis vele mentem. Persze, hogy egyedül mászkáltunk, mindegyik foglalt, mindegyik. Egy kongó étteremben vacsoráztunk. Fehér abroszok, utálatos pincér. Nekem ez volt a Balaton, meg utána az örök szél.

Most meg megyünk a másik barátommal, Szegedről, ebben a forró nyárban, egyenesen oda. Ott is van egy ismerős, az egyetemről. Egész Magyarország egy nagy egyetem. Ismertem én is egy párat az évfolyamtársai közül. Vidékiek voltak. Elmentünk a város legmenőbb sörözőjébe. Pénzünk volt. Úgy ültünk ott, mintha földbirtokosok gyerekei lennénk. Görcsölt a gyomrom. Nem tudtam elefelejtani.

Gyorsan eljöttünk, mondja a barátom. Már megint én, megint! Talán most sem kellene itt ülnöm. Hiába lenne újból?

Az út mentén kolbászt, hurkát árulnak. Amúgy citromsárga minden.

Fehér, többszintű ház. Majdnem közvetlenül a parton. Zöld pázsit, vitorláshajó szárazon. Meg evezők, kisebb csónakok. Először csak az egyik ablaknál rezdül meg a függöny. Később a többinél is. A kocsiban maradok. Intézd el, mondom, ha bármit is lehet. Sokáig várok. Még mólójuk is van.

Meg valamiféle állat a sufni mellett. Magas, sovány férfi jön ki. Úgy 26 körül. Utána a barátom. fülig szaladó szájjal. Csak most látom, mennyire elnyúlt a pólója.

Szülők is vannak. Sűgja később, de itt aludhatunk. Kicsi, fehér székekre ülünk. Most bukik a nap a híres Balatonba. Egy fekete hajú lány jön, meg még egy. Az anyuka később. Telt arcán rosszaló mosoly. A barát az egyetemről nemrég nősült. Fialat pár. Az öcs is itt van. A barátnőjével. Ők Pesten élnek. És rajzol.

Megyünk a zsidóhoz, mondja az évfolyamtárs. Nála minden olcsó, és nagy röhögés. Koslatok utánuk. Vibrálnak a csillagok a barna tó fölött. A zsidónak kerek az arca. És a szeme általában nem ravaszkas. Nacionalista vagyok, emlékszem az újvidéki mekegésre. Az öcs hallgat. Akárcsak én. Barátom hergeli magát. Iszik. Tudom, hogy zavarban van. Régi élmények újból. Az egyik lányt már gondolatban levetkőztettem. Ki tudja, hanyadik kör. Milyen tanárnak lenni? kérdezi valamelyikük. Valóban az vagy?

A kertben nem lehet aludni. Hogy nézne ki. Tiétek a nappali, a rácsos ágygal.

Egy zenés kinti helyre megyünk. Villognak a színes lámpák. Táncoló emberek. Egyedül lépdelek a söntéshez. Le-lebukok az apró, fehér kavicsokon. Mindig szerettem ezt. Akárha vízen járna az ember. Csak most gondolok rád. Hosszasan.

A barátom az öcs nőjével dülöngél.

Nagyot úszni!, igen, nagyot úszni a Balatonban. És itthagyni mindent. Itthagyni ezt a meghibbant nyarat.

Hívnak, szedelődzködünk. Persze a csónakázás nem maradhat el. Hülyéskedünk az udvarban. Egy csónak elég, egy akasztás elég, teszem hozzá, otthonról hoztam, és röhögnék, mégsem sikerül, az anya kiszól, ugyan már, csak nem most!, de igen, de igen, feleli a fiú. Ez az utóbbi hetek leghatározottabb mondata. Amit megformált. Ebben biztos vagyok.

Koromsötét a Balaton. Elöl az öcs evez. Utána a sorban a fiatal pár. Majd én, a barátom, meg az öcs nője. Csak egy nagyon kicsi kellene. És már benne is lennék a vízben. Szinte kívánom már. Mégse sikerül. Emígy csend. Csak az evező csobbanását hallani. Nem nézek hátra. Tudom, hogy „dúlnak a csókos ütközetek”.

Hajnalfelé a nappali nagy ágyán. Már alszunk, vagy majdnem. Matatás, mozgás a sarokban. Éva te vagy? pattan fel a barátom. De már semmi nesz.

Reggel a kocs ablaküvegén egy darabka papír. Vidám szöveg, meséli a barátom később.

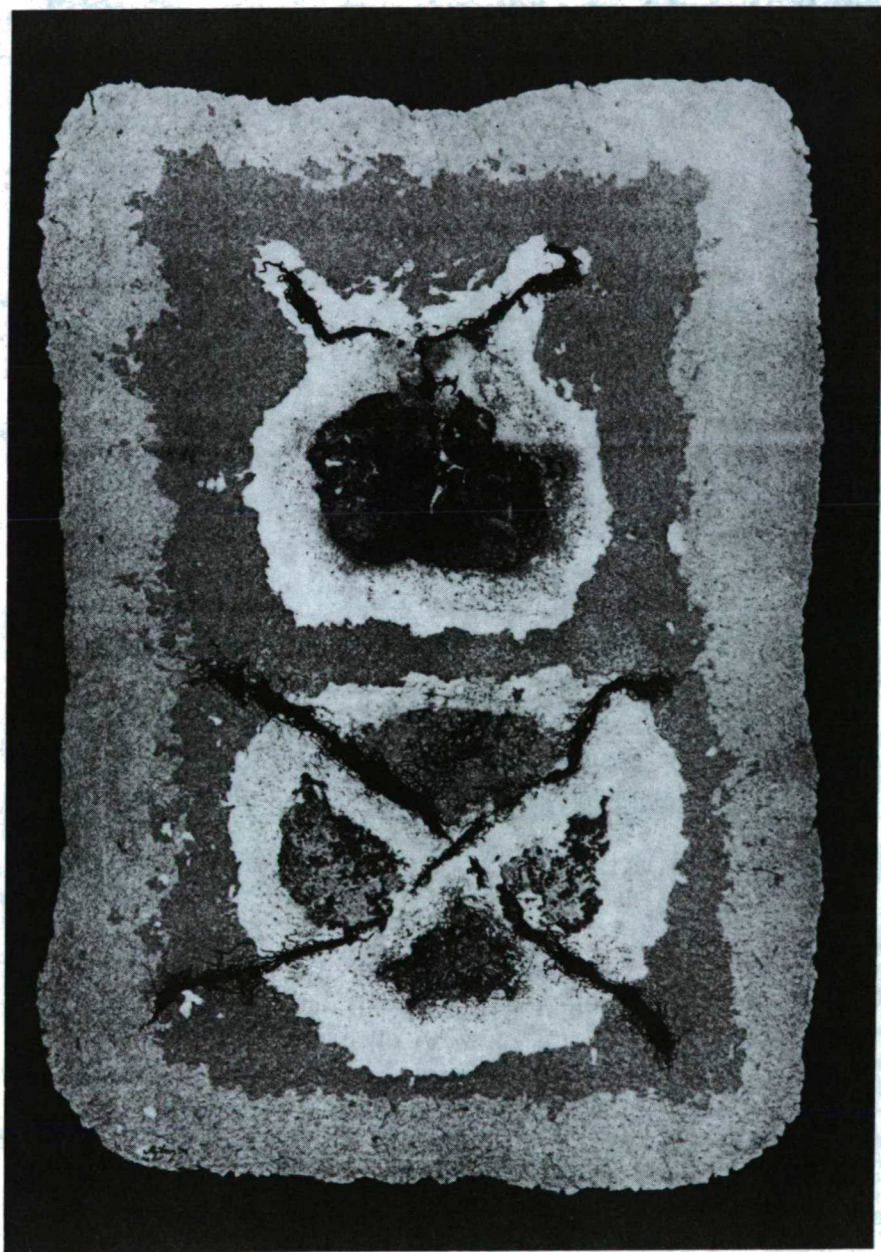
Délelőtt. Nincs mit mondani. Csak a macskaszőr hiányzik. Igen. Sajnálom, hogy mentek, így az évfolyamtárs később. Alig gyullad a motor.

Nagyokat úszunk a barna vízben. Fiatal lányok sétálnak a parton.

Hazamegyünk, úgyis hazamegyünk. Mondj, amit akarsz.

A sálam nála maradt, az iráni sálam. Évánál. Csak az öcs ne tekerje a nyakára, mondom. Értsd, ahogy akarod. És a nyár bomlott, feslett tovább. A nap mintha le se került volna az égről. Vibrált minden, amerre csak néztünk.

Szathmári István

Sejben Lajos: Bálványok III.